

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/152/2020
Identifikačné číslo spisu:	2714200646
Dátum vydania rozhodnutia:	27.01.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:2714200646.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Kolcuna, PhD. a členiek senátu JUDr. Jany Bajánkovej a JUDr. Jany Haluškovej, v spore žalobcu V. T., bývajúceho v S., K. XX, zastúpeného JUDr. Ľubomírom Vánekom, advokátom v Skalici, Potočná 169/85, proti žalovaným 1/ V. T., 2/ Q. T., obom bývajúcim v S., M. XX, zastúpeným JUDr. Václavom Sosnom, advokátom v Skalici, Námestie slobody 2, o zaplatenie 4.700,- eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Skalica pod sp. zn. 5C/225/2014, o dovolaní žalovaných 1/, 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 28. mája 2019 sp. zn. 11Co/114/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalobcovi priznáva náhradu trov dovolacieho konania voči žalovaným 1/, 2/ v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Skalica (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 6. februára 2018 č. k. 5C/225/2014-160 uložil žalovanému 1/ a žalovanej 2/ povinnosť spoločne a nerozdielne uhradiť žalobcovi sumu 4.700,- eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 4.700,- eur od 14. apríla 2015 až do zaplatenia, a to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.), vo zvyšku žalobu zamietol (výrok II.) a vyslovil, že žalobca má voči žalovanému 1/ a žalovanej 2/ nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, pričom o výške náhrady trov konania bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením (výrok III.). Na odôvodnenie rozhodnutia uviedol, že žalobca v konaní preukázal, že žalovaná 2/ previedla z jeho osobného účtu na osobný účet žalovaného 1/ sumu 4.700,- eur, ktorú skutočnosť žalovaná 2/ ani nepoprela. Keďže išlo o osobný účet žalovaného 1/, finančné prostriedky na takomto účte patria do bezpodielového spoluvlastníctva manželov - žalovaných 1/, 2/, ktorí nepreukázali, že by uvedená finančná čiastka bola podľa § 143 Občianskeho zákonníka z bezpodielového spoluvlastníctva manželov vylúčená. Žalovaná 2/ tvrdila, že žalobca jej dal pokyn na vykonanie označenej platby za účelom úhrady dlhov voči žalovanému 1/, o. i. aj dlhu súvisiaceho s kúpou motorového vozidla M. V. Sumou 4.700,- eur by preto mohla byť uhrádzaná len súkromná pohľadávka, ktorá nesúvisí s podnikateľskými vzťahmi žalobcu a žalovaného 1/. Zo zoznamu pôžičiek predložených žalovanými 1/, 2/ vyplýva, že ide o platby realizované len z podnikateľského účtu

žalovaného 1/, a preto by nemali súvisieť so súkromnými záväzkami žalobcu voči žalovanému 1/. Podľa názoru súdu by tak mal existovať pokyn, resp. príkaz žalobcu na to, aby žalovaná 2/ mohla zrealizovať platbu 4.700,- eur z jeho súkromného účtu na súkromný účet otca, no v spore žalovaná 2/, ani žalovaný 1/ nepreukázali oprávnenie ani súhlas žalobcu na jej realizáciu. Pri danej platbe nie je v poznámke uvedený ani dôvod platby, nachádza sa pri nej len variabilný symbol VS 3558. Číslo 3558 sa však v banke používa pri úhradách ako konštantný symbol pre označenie platby poisťného poisťovníam. Súd prvej inštancie na základe uvedeného uzavrel, že finančné prostriedky boli uhradené z osobného - súkromného účtu žalobcu bez jeho súhlasu a pokynu na osobný - súkromný účet žalovaného 1/, pričom boli poukázané na účet žalovaného 1/ bezdôvodne, t. j. bez právneho dôvodu. Žalovaným 1/, 2/ tým vzniklo bezdôvodné obohatenie v sume 4.700,- eur, na ktorého vydanie má žalobca právo v zmysle § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Žalovaní 1/, 2/ na pojednávaní 2. novembra 2017 vzniesli kompenzačnú námietku na započítanie voči uplatňovanej pohľadávke v sume 4.700,- eur pohľadávku v sume 6.805,- eur na základe faktúry H.-XXXXXX, ktorú žalovaný 1/ uhradil za žalobcu 19. novembra 2012. Súd túto kompenzačnú námietku vyhodnotil podľa obsahu ako prostriedok procesnej obrany žalovaných 1/, 2/ v zmysle § 147 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“). Žalovaní 1/, 2/ pohľadávku voči žalobcovi špecifikovali v zozname pôžičiek, medzi ktorými je aj pôžička z 19. novembra 2010 na zakúpenie motorového vozidla M. V. v sume 6.805,- eur. Žalovaná 2/ uviedla, že k pôžičkám patrí aj pôžička 7.000,- eur, ktorú poskytol žalovaný 1/ žalobcovi v hotovosti na kúpu daného motorového vozidla. Žalovaní 1/, 2/ však v konaní vo vzťahu k tvrdeniu o uvedených pôžičkách žalobcovi neprodukovali žiadny dôkaz. Nijako nepreukázali, ako sa so žalobcom dohodli na splatnosti pôžičiek a ani to, že ho vyzvali na ich úhradu. Súd prvej inštancie priznal žalobcovi voči žalovaným 1/, 2/ aj úrok z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 4.700,- eur od 14. apríla 2015 (t. j. odo dňa nasledujúceho po získaní bezdôvodného obohatenia) do zaplatenia v súlade s § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka a § 3 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, nakoľko mal preukázané, že plnenie bolo už splatné uvedeným dňom. Žalobu zamietol v časti úroku z omeškania 3,7 % ročne zo sumy 4.700,- eur od 18. januára 2013 do zaplatenia (rozdiel medzi uplatneným úrokom 8,75 % a priznaným úrokom 5,05 %) z dôvodu, že zákonný úrok z omeškania je v danom prípade úrok vo výške 5,05 % ročne. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1, 2 CSP.

2. Krajský súd v Trnave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovaných 1/, 2/ rozsudkom z 28. mája 2019 sp. zn. 11Co/114/2018 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku I. a III. potvrdil (výrok I.), odvolanie žalovaných proti výroku II. odmietol (výrok II.) a vyslovil, že žalobca má voči žalovaným nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, pričom o výške náhrady trov konania bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením (výrok III.). Po prejednaní odvolania dospel k záveru, že mu nie je možné vyhovieť, pretože napadnutý rozsudok je vecne správny. Uviedol, že v celom rozsahu preberá skutkový stav zistený súdom prvej inštancie a zdieľa i jeho právne závery vo veci. S poukazom na § 387 ods. 2 CSP odkázal na odôvodnenie napadnutého rozsudku a k odvolacím námietkam doplnil ďalšie dôvody. K vytýkaným pochybeniam súdu prvej inštancie pri zisťovaní a hodnotení skutkového stavu uviedol, že v danom spore súd prvej inštancie náležite a v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav potrebný pre rozhodnutie vo veci a vykonané dôkazy aj adekvátne vyhodnotil, pričom rešpektoval zásady formálnej logiky. Odvolací súd dospel k rovnakému záveru, že vykonaním bezhotovostného prevodu finančných prostriedkov z účtu žalobcu na účet žalovaného 1/ dňa 17. januára 2013 vo výške 4.700,- eur došlo k bezdôvodnému obohateniu žalovaných ako manželov na úkor žalobcu. Žalovaná 2/ nebola oprávnená k vykonaniu uvedenej transakcie, pretože nedisponovala ani generálnym súhlasom s nakladaním s finančnými prostriedkami na predmetnom účte žalobcu, ani príkazom k úhrade sumy 4.700,- eur, keďže tento jej nebol nikdy žalobcom udelený. Žalovaní v konaní taktiež nepreukázali, že by malo ísť o čiastočné plnenie dlhu, keďže vo vzťahu k existencii zmluvy o pôžičke uzavretej medzi žalobcom a žalovanými neunesli dôkazné bremeno. Odvolací súd mal za to, že ak by aj takáto zmluva existovala, vôbec neobsahovala dohodu o splatnosti dlhu. Nestotožnil sa s obranou žalovaných, že splatnosť dlhu bola ponechaná na vôli veriteľa a že splatnosť pohľadávky zo zmluvy o pôžičke nastala nasledujúci deň po pojednávaní nariadenom na 2. novembra 2017, na ktorom vzniesli kompenzačnú námietku, t. j. 3. novembra 2017. Žalovaná 2/ tak nemohla uhradiť 17. januára 2013 časť záväzku žalobcu vo výške 4.700,- eur, pretože v tom čase takáto

pôžička žalovaných, ak existovala, ešte nebola splatná. Súhlasil aj so záverom súdu prvej inštancie, že variabilný symbol označený ako VS 3558 uvedený vo výpise z bankového účtu žalobcu č. 1/2013 nenásvedčuje tomu, že by malo ísť o plnenie dlhu z konkrétnej pôžičky, keďže tento variabilný symbol nie je možné spárovať so žiadnou objednávkou, faktúrou alebo iným jedinečným identifikátorom. Dodal, že ak by išlo o štvormiestny konštantný symbol omylom zadaný ako variabilný symbol, reprezentoval by platby poisťného poisťovníam, avšak žiadna zo strán sporu nie je poisťovňou. Odvolací súd argumentoval, že v danom prípade išlo o skutkovú podstatu bezdôvodného obohatenia získaného plnením bez právneho dôvodu, keď konaním žalovanej 2/ bolo poskytnuté plnenie žalobcu v prospech žalovaných bez počiatocnej existencie akéhokoľvek právneho dôvodu. Neexistoval totiž žiaden dlh, na splatenie ktorého bola uvedená suma údajne žalovanou 2/ poukázaná, ani iný právny dôvod na poukázanie tejto sumy z bankového účtu žalobcu žalovaným. Poukázal na to, že už súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozsudku presne vymedzil, o akú konkrétnu skutkovú podstatu bezdôvodného obohatenia v posudzovanom spore ide. Nestotožnil sa ani s tvrdením, že žalobca neuviedol žiadne skutkové tvrdenie, z ktorého by bolo možné usudzovať, že ním uplatňovaný nárok by mal mať povahu bezdôvodného obohatenia. Ako nedôvodnú vyhodnotil aj námietku žalovaných, že súd prvej inštancie nesprávne posúdil ich kompenzačnú námietku ako prostriedok procesnej obrany podľa § 147 ods. 2 CSP, hoci mala byť považovaná za vzájomný návrh uplatnený na pojednávaní. Aj podľa názoru odvolacieho súdu nebolo možné procesný úkon žalovaných prednesený na pojednávaní 2. novembra 2017 považovať za vzájomný návrh, a to vzhľadom na nedostatok formy predpísanej zákonom pre účinné podanie vzájomnej žaloby. Vo vzťahu k námietke nepreskúmateľnosti a arbitrárnosti napadnutého rozsudku uviedol, že jeho odôvodnenie spĺňa náležitosti odôvodnenia podľa § 220 ods. 2 CSP, právne závery súdu prvej inštancie sú v súlade so skutkovými zisteniami a jeho rozsudok obsahuje dôvody, ktoré nie sú v rozpore so zásadami logiky. Rozsudok súdu prvej inštancie ale vyhodnotil ako nepreskúmateľný v časti priznaného príslušenstva, nakoľko v ňom absentuje vysvetlenie, z akých dôvodov napokon tento rozsudok znel na zaplatenie úrokov z omeškania až od 14. apríla 2015. Oprávneným na podanie odvolania voči zamietajúcemu výroku II. napadnutého rozsudku bol však výlučne žalobca ako strana, v neprospech ktorej bolo rozhodnuté. Keďže tento odvolanie nepodal, odvolací súd nebol oprávnený preskúmať správnosť rozhodnutia v zamietajúcej časti a vecne o ňom rozhodnúť. Odvolanie žalovaných voči výroku II. rozsudku súdu prvej inštancie preto odmietol ako podané neoprávnenou osobou podľa § 386 písm. b/ CSP. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 396 ods. 1, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 2 CSP.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu v rozsahu výroku I. podali žalovaní 1/, 2/ (ďalej aj ako „dovolatelia“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovali z § 420 písm. f/ CSP a § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP. Podľa ich názoru rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia nasledovných základných právnych otázok:

a/ otázka aplikácie a interpretácie § 3 Občianskeho zákonníka a článku 5 základných princípov CSP pri posudzovaní súladnosti žalovaného nároku s dobrými mravmi v širších súvislostiach vzájomných vzťahov a nárokov strán v danom prípade, najmä otázka určenia, či je alebo nie je súladné s dobrými mravmi, ak syn (žalobca) žaluje svojich rodičov o vydanie sumy 4.700,- eur za stavu, keď rodičia synovi poskytlí (požičali) podstatne vyššiu sumu 37.587,02 eur a okrem toho pre syna zriadili na svojom rodinnom dome záložné právo ako zábezpeku za synov úver v banke, pričom syn úver nesplácal a museli ho zaň splácať rodičia,

b/ otázka aplikácie a interpretácie § 451 Občianskeho zákonníka pri posudzovaní širších súvislostí vzájomných vzťahov a nárokov strán v danom prípade, najmä otázka, či prichádza k obohateniu v prípade, ak v dôsledku prevodu peňažných prostriedkov z účtu žalobcu na účet žalovaného nepríde k reálnemu zväčšeniu majetku žalovaného, keďže príde len k transformácii majetku z peňažnej pohľadávky žalovaného na peňažné prostriedky, a teda vzájomná celková majetková bilancia žalobcu a žalovaného sa nezmenila,

c/ otázka aplikácie a interpretácie § 143 a § 145 ods. 2 Občianskeho zákonníka pri určovaní majetku patriaceho do bezpodielového spoluvlastníctva manželov a pri určovaní solidárnych záväzkov manželov, najmä otázka, či do bezpodielového spoluvlastníctva manželov patrí vec (resp. peniaze) nadobudnutá bez právneho dôvodu len jedným z manželov a otázka pasívnej legitimácie obidvoch manželov v prípade, ak bezdôvodné obohatenie vznikne len jednému z manželov,

d/ otázka aplikácie a interpretácie § 580 a § 581 ods. 2 Občianskeho zákonníka, prípustnosti a odôvodnenosti kompenzačnej námietky žalovaných, najmä otázka určenia splatnosti pohľadávok žalovaných voči žalobcovi a spôsobilosti týchto pohľadávok na započítanie.

Dovolatelia skonštatovali, že odvolací súd sa vo svojom rozhodnutí s vyššie uvedenými právnymi otázkami náležite nevysporiadal a neuviedol k nim jednoznačnú právnu argumentáciu. Porušenie práva na spravodlivý proces spočívalo podľa dovolateľov v tom, že odvolací súd nevysvetlil, na základe akých skutočností dospel k záveru o ich bezdôvodnom obohatení sa na úkor žalobcu. Odvolací súd sa nezaoberal rozhodujúcimi právnymi otázkami, rozhodoval formalisticky, nezohľadnil niektoré podstatné skutočnosti a neuplatnil korektív dobrých mravov. Dovolaním napadnuté rozhodnutie je preto nepreskúmateľné a arbitrárne. Vzhľadom na uvedené dôvody navrhli rozsudok odvolacieho súdu zrušiť.

4. Žalobca navrhol dovolanie odmietnuť alebo zamietnuť, pretože dovolatelia nevymedzili dostatočne presne a v súlade so zákonom žiadnu relevantnú právnu otázku a nešpecifikovali nesprávne právne posúdenie vyplývajúce zo spisu. Podľa jeho názoru dovolatelia žiadajú dovolací súd o vyslovenie právneho názoru na také skutočnosti, ktoré neboli súdmi nižších inštancií vôbec prejednávané, resp. s prejednávanou vecou nesúvisia a nemajú vplyv na meritórnosť napadnutého rozhodnutia.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podali v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) žalovaní 1/, 2/ zastúpení v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorých neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie je potrebné zamietnuť.

6. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

9. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

10. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

11. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP).

12. Nesprávny procesný postup odvolacieho súdu podľa dovolateľov spočíva v tom, že v rozpore s procesnými predpismi neuviedol vo svojom rozhodnutí podrobné a presvedčivé odôvodnenie, čím malo

dôjsť k založeniu vady zmätočnosti konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

13. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov [porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03].

14. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f/ CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

15. V súvislosti s námietskou dovolateľov o nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu dovolací súd uvádza, že podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplývajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

16. Je potrebné zdôrazniť, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštalácie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

17. Dovolací súd konštatuje, že odvolací súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol

dôvody, ktoré ho viedli k prijatému rozhodnutiu; jeho postup, vo vzájomnej súvislosti s konaním a rozhodnutím súdu prvej inštancie nemožno považovať za zjavne neodôvodnený. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré treba v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie chápať ako jeden vecný celok) obsahuje náležité vysvetlenie dôvodov, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie, pričom jeho postup bol v súlade s § 387 ods. 1 a 2 CSP. Za vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľov. Podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia náležitosti v zmysle § 393 CSP. Sú z neho zrejmé úvahy, ktoré viedli odvolací súd k potvrdeniu záveru súdu prvej inštancie o dôvodnosti uplatneného nároku na zaplatenie sumy 4.700,- eur titulom bezdôvodného obohatenia. Odvolací súd sa dostatočne vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a s odvolacími námietkami žalovaných. Jasne vysvetlil, z akých dôvodov považuje prevod finančných prostriedkov vo výške 4.700,- eur realizovaný žalovanou 2/ dňa 17. januára 2013 z účtu žalobcu na účet žalovaného 1/ za neoprávnený a na základe akých dôkazov dospel k záveru o kumulatívnom naplnení zákonných predpokladov vzniku bezdôvodného obohatenia. Podrobne vysvetlil dôvody, prečo v danom prípade nešlo o čiastočné plnenie dlhu a z akého dôvodu nebolo možné uplatnenú kompenzačnú námietku považovať za vzájomný návrh podľa § 147 ods. 2 CSP. Rozhodnutie odvolacieho súdu tak nie je arbitrárne, pretože je výstižne a presvedčivo odôvodnené.

18. Keďže konanie pred odvolacím súdom nebolo postihnuté dovolateľmi namietanou vadou vyplývajúcou z § 420 písm. f/ CSP, dovolací súd pristúpil k posúdeniu ich dovolania aj z hľadiska ďalšieho uplatneného dovolacieho dôvodu - nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom.

19. Na to, aby dovolací súd mohol pristúpiť k meritórnemu dovolaciemu prieskumu rozhodnutia odvolacieho súdu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci, musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v § 431 až § 435 CSP.

20. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnú (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnú otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom).

21. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP dovolací súd uvádza, že toto ustanovenie dopadá len na takú právnú otázku, ktorú odvolací súd riešil, t. j. vysvetlil jej podstatu a uviedol súvisiace právne úvahy spolu s dôvodmi, pre ktoré zvolil práve riešenie, na ktorom založil svoje rozhodnutie a zároveň sa týmto rozhodnutím odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje na definíciu pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ uvedenú v rozhodnutí najvyššieho súdu zo 6. marca 2017 sp. zn. 3Cdo/6/2017, kde sa uvádza: „Ustálená rozhodovacia prax najvyššieho súdu je vyjadrená predovšetkým v stanoviskách alebo rozhodnutiach najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Do tohto pojmu však možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovaně vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnil, prípadne tieto

názory akceptovali a vecne na ne nadviazali.“ Podľa judikátu R 71/2018 do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikátúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I, II a IV vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986.

22. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP je takisto relevantná právna otázka, ktorú odvolací súd riešil, na jej riešení založil svoje rozhodnutie a dovolací súd sa zároveň ešte touto právnou otázkou vo svojej rozhodovacej praxi nezaoberal.

23. Dovolatelia nastolili v dovolaní štyri právne otázky (bod 3. tohto rozsudku), od vyriešenia ktorých podľa ich názoru záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci a ktoré mal odvolací súd vyriešiť nesprávne. Uvedli, že ide o právne otázky, pri riešení ktorých sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (túto však nijako nešpecifikovali, resp. neoznačili, pozn. dovolacieho súdu) alebo ktoré v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte neboli vyriešené. Dovolatelia síce zrozumiteľným spôsobom uvedli v dovolaní konkrétne právne otázky, avšak dovolací súd má za to, že tieto otázky odvolací súd neriešil a vo vzťahu k posudzovanej veci ich tak nemožno považovať za rozhodujúce. Predmetom prejednávaneho sporu bolo posúdenie uplatneného nároku žalobcu na zaplatenie sumy 4.700,- eur (spolu s príslušenstvom), ktorú žalovaná 2/ neoprávnene previedla z jeho osobného účtu na osobný účet žalovaného 1/. Odvolací súd (zhodne so súdom prvej inštancie) posudzoval vo veci naplnenia zákonných predpokladov bezdôvodného obohatenia podľa § 451 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka a dospel k záveru, že finančné prostriedky boli uhradené zo súkromného účtu žalobcu bez jeho súhlasu či pokynu na súkromný účet žalovaného 1/ bez právneho dôvodu. Dovolateľmi nastolené otázky majú v danom prípade iba právno-teoretickú povahu a ich zodpovedanie dovolacím súdom by nevedlo k zrušeniu alebo zmene dovolaním napadnutého rozhodnutia. Cieľom konania pred dovolacím súdom je poskytnúť dotknutej strane reálnu ochranu jej práva, nie riešiť teoretické či hypotetické otázky. Dovolací súd preto uzatvára, že predložená dovolacia argumentácia nepredstavuje vymedzenie relevantnej právnej otázky tak, ako to predpokladá § 421 ods. 1 písm. a/ alebo b/ CSP v spojení s § 432 ods. 2 CSP. Uplatnený dovolací dôvod tak nie je vymedzený spôsobom uvedeným v § 431 až 435 CSP.

24. Dovolací súd konštatuje, že dovolanie je v časti namietajúcej vadu zmätočnosti konania podľa § 420 písm. f/ CSP prípustné, ale nie je dôvodné a v časti namietajúcej nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP nie je prípustné. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dovolanie ako celok zamietol (§ 448 CSP).

25. Žalobca bol v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešný (§ 255 ods. 1 CSP) a vznikol mu nárok na náhradu trov konania. O nároku na náhradu trov konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia dovolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

26. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.